

De fractie van GroenLinks Diemen

Onderwerp
Schriftelijke vragen fractie GroenLinks inzake kwijtschelding
gemeentelijke belasting

Datum
6 februari 2024

Geachte leden van de fractie,

Uw fractie heeft vragen gesteld naar aanleiding van het artikel 'Geldzorgen? Diemen helpt!' dat in december 2023 in de Diemer Info stond. U schreef:

"In de Diemer Info december 2023 staat het artikel 'Geldzorgen? Diemen helpt!'"

Om te beginnen is de fractie van GroenLinks Diemen blij dat in het artikel duidelijk een telefoonnummer vermeld staat dat bewoners kunnen bellen voor meer informatie over dit onderwerp. Ook zijn wij er blij mee dat de tekst van dit artikel in B1 geschreven is.

Dit neemt niet weg dat de informatie die in het artikel staat juist moet zijn. Nu staat er onder het kopje 'Mist U dingen omdat U er niet genoeg geld voor heeft?': 'Dan kan de gemeente u misschien helpen met extra geld. Bijvoorbeeld: Betaal geen gemeentebelastingen.'
Op dit moment is dit in Diemen onjuist. In Diemen is het nu immers alleen mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor de afvalstoffenheffing. GroenLinks Diemen vindt het kwalijk dat mensen hierdoor verkeerde informatie krijgen. Dit wordt versterkt doordat op de website op de pagina over geldzorgen geen informatie te vinden is over kwijtschelding".

Het Reglement van Orde artikel 48, lid 3 schrijft voor dat vragen zo snel mogelijk of in ieder geval binnen 30 dagen worden beantwoord. Ook staat er dat als het niet lukt om binnen 30 dagen antwoord te geven, er uitstel kan worden gevraagd.

Omdat een zorgvuldige beantwoording meer tijd kost heeft wethouder Everhardt met de griffie afgesproken om u uiterlijk 13 februari 2024 te beantwoorden.

1. Hoe kijkt het College hier tegenaan?

In het artikel Geldzorgen? Diemen Helpt! in de Diemen Info is gestreefd naar korte, bondige informatie. Met begrijpelijke taal kan een zo groot mogelijke groep inwoners bereikt worden. Teksten bondig in begrijpelijke taal realiseren met behoud van alle nuance is soms een uitdaging. Wel is beoordeeld of het in de uiteindelijke uitwerking van de regeling juiste informatie is. Communicatiemateriaal zoals een pagina in de Diemen Info of een flyer, biedt niet de ruimte om alle regelingen volledig uit te leggen. Meer verduidelijking is mogelijk over deze regeling, zonder de

begrijpelijkheid te verliezen. Daarom wordt de communicatie aangepast naar: 'betaal geen afvalstoffenheffing'.

Voor meer achtergrondinformatie wordt verwezen naar de websitepagina van de gemeente Diemen waar alle regelingen op staan voor inwoners met een laag inkomen. Via die 'landingspagina' kan de specifieke pagina over kwijtschelding afvalstoffenheffing worden bezocht. Op die pagina wordt verwezen naar de website van Gemeentebelastingen Amstelland.

In het aanvraagformulier voor kwijtschelding wordt informatie gevraagd die nodig is om te toetsen of men in aanmerking komt. De vragen gaan onder andere over de samenstelling van het huishouden, alle vormen van inkomen, bezit, banksaldo, uitgaven, bezittingen en spaargeld meegenomen. Als men in de schuldsanering zit dient men een beschikking of een verklaring toe te voegen.

Per 1 januari gelden de volgende normbedragen:

Bijstandsnormen voor personen jonger dan de AOW leeftijd

Leefsituatie	Hoogte inkomen (kwijtscheldingsnorm)
Echtpaar	€ 1.834,04 (netto per maand)
Eenoudergezin	€ 1.283,83 (netto per maand)
Alleenstaande	€ 1.283,83 (netto per maand)

Bijstandsnormen voor personen ouder dan de AOW leeftijd

Leefsituatie	Hoogte inkomen (kwijtscheldingsnorm)
Echtpaar <ul style="list-style-type: none">• Één persoon is even oud als, of ouder dan de AOW leeftijd• Één persoon is jonger dan de AOW Leeftijd	€ 2.081,40 (netto per maand)
Echtpaar: beiden zijn even oud of ouder dan de AOW leeftijd	€ 2.086,40 (netto per maand)
Alleenstaande/Eenoudergezin	€ 1.531,46 (netto per maand)

24 februari verstuurt Gemeentebelastingen Amstelland de aanslagen. De informatie op de website wordt voor die tijd aangepast.

2. Hoe gaat het College ervoor zorgen dat de informatie op een juiste manier wordt weergegeven via de gemeentelijke communicatiekanalen?

Uw opmerking over het missen van de informatie over kwijtschelding op de websitepagina over geldzorgen hebben wij reeds opgepakt. Gemeentebelastingen Amstelland int en heft de gemeentelijke belastingen namens de gemeente Diemen. Het formulier voor kwijtschelding staat op hun website. Om de informatie beter vindbaar te maken wordt op de website van gemeente Diemen ook verwezen naar het formulier.

Inwoners met een laag inkomen kunnen ook kwijtschelding voor (een deel van de) waterschapsbelasting aanvragen. Ondanks dat waterschapsbelasting geen gemeentelijke belasting is en de mogelijkheid tot kwijtschelding daarvoor ook geen gemeentelijke regeling is, is ook besloten om over deze mogelijkheid tot kwijtschelding te communiceren op de website en door middel van een nieuwsbericht. Zie ook de Informatie van de wethouder (d.d. 19 januari 2024) die was bijgesloten bij de brief van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht over de waterschapsbelasting 2024.

3. Hoeveel huishoudens hebben over 2022 en over 2023 een aanvraag voor kwijtschelding voor afvalstoffenheffing ingediend?

	2022	2023
aantal kwijtscheldingsverzoeken*	160	163
verleend	88	81
afgewezen	58	74
afgehandeld	146	155
nog in behandeling **	14	8
automatische kwijtschelding***	580	555

*Een kwijtscheldingsverzoek kan meerdere kwijtscheldingsregels hebben.

**Verzoeken kunnen pas na ontvangst van aanvullende stukken in behandeling worden genomen. Daardoor wordt de totale afhandelingstermijn verlengd.

*** Bij de aanvraag heeft de inwoner mogelijkheid om toestemming te geven voor een automatische toetsing. Dan is jaarlijks kwijtschelding aanvragen niet meer nodig. Hiermee ontzorgen we de inwoner.

4. Daarnaast is het wettelijk gezien mogelijk om kwijtschelding voor meer soorten gemeentelijke belasting te hanteren. Denk daarbij aan de onroerendezaakbelasting en de rioolheffing. In Amsterdam is dit bijvoorbeeld mogelijk. Hoe denkt het College erover om dit in Diemen ook te realiseren?

Een soortgelijke vraag is gesteld naar aanleiding van de antwoorden op technische vragen: 'Hebben we nu het idee dat we in de verordening kwijtschelding de maximale ruimte pakken die nodig is om armoede tegen te gaan in Diemen?' (D66)

Daarop was het antwoord:

"In de jaren '90 heeft gemeente Diemen besloten inwoners alleen kwijtschelding te verlenen op afvalstoffenheffing. Het idee erachter was dat de andere soorten belasting vooral worden toegepast op inwoners met bezit en de kans klein is dat zij in aanmerking komen voor kwijtschelding. Enkele jaren geleden heeft gemeente Diemen hondenbelasting afgeschaft.

De kaders rondom kwijtschelding staan in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In dat kader staat ook wat maximaal is toegestaan. Gemeenten bepalen via een verordening hoe zij daar lokaal mee omgaat. Een gemeente kan het maximum toepassen of daaronder zitten. Gemeente Diemen past zoveel mogelijk de maximale grenzen toe.

Dit is wat er in de huidige verordening al is geregeld:

- De wet stelt dat kwijtschelding mag worden geboden aan inwoners met een inkomen tot 100% van de bijstandsnorm of lager. Gemeente Diemen houdt de bijstandsnorm aan.
- Gemeente Diemen scheldt het hele aanslagbedrag kwijt. Sommige gemeenten schelden een deel van de aanslag kwijt.
- In de berekening van de betalingscapaciteit wordt rekening gehouden met de kosten voor kinderopvang.
- Gemeente Diemen past de maximale vermogensnorm voor AOW gerechtigden en arbeidsongeschikten toe. Hiermee geeft gemeente Diemen gehoor aan de 3 moties over het verruimen van de vermogensnorm bij kwijtschelding van de lokale belastingen die de Tweede Kamer heeft aangenomen¹.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/21/kamerbrief-over-vermogensnorm-bij-kwijtschelding-van-lokale-belastingen>

De nieuwe verordening heeft de volgende verruiming toegevoegd:

- Een extra vrijstelling op vermogen (€ 2.000 voor gehuwden/samenwonenden, € 1800 alleenstaande ouder, €1.500 alleenstaanden). Hiermee geeft gemeente Diemen gehoor aan de 3 moties over het verruimen van de vermogensnorm bij kwijtschelding van de lokale belastingen die de Tweede Kamer heeft aangenomen¹.

In de tussentijd is ons nieuwe informatie ter ore gekomen:

Gemeente Utrecht heeft een voorstel gemaakt dat meer vermogen (gelijk aan de Participatiewet) toestond dan de Invorderingswet 1990. Het Rijk heeft dat voorstel vernietigd omdat inkomensbeleid voorbehouden is aan de wetgever (het Rijk). Door het toegestane vermogen te verhogen, tornt een gemeente aan het minimale inkomen. Meer informatie via de link in de voetnoot².

Gemeentebelastingen Amstelland volgt de wet. Als de wet aangepast wordt, veranderen zij mee.

5. In Diemen is het op dit moment niet mogelijk om als zelfstandige die een BBZ-uitkering ontvangt kwijtschelding aan te vragen. Ook dit is in Amsterdam mogelijk. Hoe denkt het College erover om dit in Diemen ook te realiseren?

De redenen waarom inwoners met een eigen bedrijf of zelfstandig beroep geen kwijtschelding meer krijgen voor de afvalstoffenheffing is meegenomen in het antwoord op voornoemde vraag: *'Hebben we nu het idee dat we in de verordening kwijtschelding de maximale ruimte pakken die nodig is om armoede tegen te gaan in Diemen?'* (D66):

- "Belastbaar inkomen van ondernemers in een bepaald jaar is meestal pas bekend na de definitieve aanslag Inkomsten Belasting. Circa 2/3 jaar
- Zogenaamde belastbaar inkomen is slecht vergelijkbaar met een gewoon inkomen i.v.m.:
 - Zelfstandigenaftrek (max 6.310)
 - Startersaftrek (max 2.123)
 - MKB- winstvrijstelling (14% van de winst aftrekken na de zelfstandigen en startersaftrek)
 - Meewerkaftrek
 - Hoogte aftrek pensioen etc. kan zelf bepaald worden.
- Kwijtscheldingsverzoeken van ondernemers zijn zeer tijdrovend
- Als er werkelijk geen vermogen en inkomen is dan kan deze uiteindelijk ook oninbaar worden verklaard".

In de gemeente Diemen gaat het om een betrekkelijk kleine groep ondernemers die een aanvullend inkomen vanuit de Bbz ontvangt³. In 2022 en 2023, de jaren die geen vertekend beeld gaven door de coronapandemie, zijn er 3 en 0 ondernemers ingestroomd in de Bbz.

De 'Invorderingswet 1990' biedt de mogelijkheid om kwijtschelding voor ondernemers toe te passen.

Afgelopen jaren heeft de gemeente Diemen, ondernemers de mogelijkheid geboden om kwijtschelding aan te vragen. In 2022 en 2023 hebben er per jaar maximaal vijf ondernemers een aanvraag tot kwijtschelding ingediend. Er is niet bijgehouden hoeveel van deze ondernemers in de Bbz zaten. Van tenminste één ondernemer is bekend dat hij/zij in de Bbz zat. Geen enkele ondernemer is in aanmerking gekomen voor kwijtschelding. Ondernemers bleken teveel inkomen en/of vermogen te hebben.

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-35354.html>

³ Dit gaat over ondernemers die in Diemen wonen. De woonplaats van de ondernemer bepaalt bij welke gemeente een ondernemer Bbz aan kan vragen. In de beantwoording van deze vraag hebben we het over Bbz als uitkering voor levensonderhoud waarbij het inkomen aangevuld wordt tot het sociaal wettelijk minimum/bijstandsniveau, niet over Bbz in de vorm van een lening voor bedrijfskapitaal.

Alle aanvragen rondom kwijtschelding afvalstoffenheffing worden getoetst aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990⁴. Daarin staan regels rondom de hoogte van het toegestane inkomen (normbedragen) en vermogen. Ondernemers in de Bbz werden ook getoetst aan die regeling. Anders als een inwoner, kan een ondernemer aftrekposten toepassen. Daardoor is het moeilijk om op een rechtvaardige, evenredige manier te toetsen.

Met de nieuwe verordening worden ondernemers uitgesloten van de mogelijkheid om kwijtschelding aan te vragen. Wel kan een aanslag oninbaar worden verklaard wanneer er helemaal geen vermogen of inkomen is. Dat kan een conclusie zijn uit informatie die bijvoorbeeld naar voren komt als een ondernemer in een schuldhulpverleningstraject zit, wanneer er een deurwaarder is ingeschakeld of wanneer een ondernemer belt om een betalingsregeling.

Het college vertrouwt erop u met bovenstaande beantwoording voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,

de burgemeester,

G.T. Wildeman

E. Boog

⁴ <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0004766&z=2024-01-01&g=2024-01-01>